

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon
@overijssel.nl
Zaaknummer 5593411

Waterschapshuis waterschap Vechtstromen
Mevrouw [REDACTED]
Postbus 5006
7600 GA ALMELO

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
31.01.2020	2019/0397069			

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte mevrouw [REDACTED],

U heeft namens het Waterschap Vechtstromen een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten (verder Wnb) bij ons ingediend.¹ Deze aanvraag hebben wij op 11 november 2019 ontvangen. De aanvraag betreft een ontheffing voor het grondgebied van het Waterschap Vechtstromen in de provincie Overijssel. Het gaat om het opzettelijk storen of verstoren van de bever. En daarnaast het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust of verblijfplaatsen. In dit specifieke geval het: beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van zoogdieren. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Besluit

Wij verlenen u het Waterschap Vechtstromen een ontheffing op basis van het 'Beverprotocol Waterschap Vechtstromen' voor een periode van vijf jaar.

Wij verlenen u een ontheffing² voor een periode van vijf jaar voor het opzettelijk verstoren van de bever. En ook verlenen wij u een ontheffing voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de bever. Het betreft een ontheffing voor het gehele werkgebied van het Waterschap Vechtstromen in de provincie Overijssel.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 1 (overwegingen weergegeven).

De volgende stukken van de aanvraag maken onderdeel uit van dit besluit:

- Aanvraagformulier ontheffing artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming, d.d. 11 november 2019;
- Beverprotocol Waterschap Vechtstromen, d.d. 4 december 2019³.

De ontheffing wordt verleend voor de periode van vier jaar, dat is met ingang van dit besluit tot 1 januari 2024.

¹ Ons kenmerknummer: 2019/0346827

² Op basis van art. 3.8 eerste lid in samenwerking met art. 3.5, tweede lid en vierde lid Wet natuurbescherming

³ Ons kenmerknummer: 2019/0346827

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden.

1. Het Waterschap Vechtstromen is als ontheffinghouder verantwoordelijk voor het gebruik van de ontheffing en de naleving van de voorschriften waaronder zij is verleend. De verantwoordelijkheid van het Waterschap laat onverlet dat de gebruiker van de ontheffing strafrechtelijk kan worden vervolgd bij overtreding van deze ontheffing.
2. Van deze ontheffing mag pas gebruik worden gemaakt als het stroomschema uit het beverprotocol (bijlage 1A en 1B) is doorlopen, zie bijlage 2 bij dit besluit.
3. Er mag pas van deze ontheffing gebruik worden gemaakt, nadat de maatregelen zoals voorgeschreven in het stroomschema en hoofdstuk 2 van het beverprotocol Vechtstromen (bijlage 1A en 1b) getroffen zijn. Zie bijlage 2 bij dit besluit.
4. Het Waterschap Vechtstromen mag de in deze ontheffing genoemde handelingen middels een machtiging uit laten voeren door derden.
5. De gebruiker van de ontheffing is verplicht een (digitale) kopie van de door het Waterschap Vechtstromen gewaarmerkte ontheffing, en de machtiging van het Waterschap voor het gebruik van de ontheffing bij zich te houden.
6. Van deze ontheffing kan slechts gebruik worden gemaakt binnen het werkgebied van het Waterschap Vechtstromen in de provincie Overijssel.
7. Het Waterschap Vechtstromen houdt bij welke activiteiten worden uitgevoerd onder de ontheffing. Deze gegevens moeten op verzoek overlegd worden aan de toezichthouder van de provincie Overijssel.
8. Bij de ontmanteling van een bever voortplantings- of rustplaats dient een externe beverdeskundige te worden geraadpleegd. De bevindingen van de activiteit dienen schriftelijk te worden vastgelegd.
9. Als u het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan moet u dit ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem voor overleg contact op met ons meldpunt (meldpunt@overijssel.nl).
10. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssels Loket, telefoonnummer 038 499 8899 bij het uitvoeren van acute werkzaamheden.
11. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de niet acute werkzaamheden dient u de datum van de start te melden met een e-mail naar handhavingbackoffice@overijssel.nl. Geeft u bij de melding de volgende zaken aan:
 - De contactpersoon ter plaatse, inclusief een telefoonnummer;
 - De naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁴, inclusief een telefoonnummer;

⁴ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- Op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologische adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk groene Bureaus en/of

- Het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
- Het zaaknummer van deze beschikking (5593411).

12. Voordat de activiteiten worden uitgevoerd moet dit aan een toezichthouder van de provincie Overijssel gemeld worden via het loket van de provincie Overijssel: telefoonnummer 038 499 88 99. De toezichthouder kan dan ter plekke constateren of voldaan is aan de vereisten zoals gesteld in voorschrift 1 t/m 11.⁵

13. Deze ontheffing kan op grond van de criteria genoemd in artikel 5.4 van de Wnb worden ingetrokken of gewijzigd.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶. De verschuldigde leges zijn:

Artikel code	Artikel Omschrijving	Leges bedrag
7.5	In behandeling nemen van een aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.8 en 3.34 van de Wnb voor het (opzettelijk) verstoren, doden, vangen, plukken etc. van beschermde soorten en voor een ontheffing voor het uitzetten van dieren of eieren.	€ 2948,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze beslissing, dan kunt u bellen met [REDACTED] op telefoonnummer [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

-
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, stichting DAS en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmomenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
 - Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.
- ⁵ Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag
Geeft u in de e-mail naar ons of in een telefoongesprek altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming (soortbescherming) de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2019/0346827). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.
- ⁶ Belasting verordening Overijssel:
https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Overijssel/CVDR37873/CVDR37873_15.html

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2

**Overwegingen bij het besluit
Beverprotocol Waterschap Vechtstromen**

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- College van burgemeester en wethouders van Wierden;
- College van burgemeester en wethouders van Twenterand;
- College van burgemeester en wethouders van Tubbergen;
- College van burgemeester en wethouders van Rijssen-Holtén;
- College van burgemeester en wethouders van Ommen;
- College van burgemeester en wethouders van Oldenzaal;
- College van burgemeester en wethouders van Losser;
- College van burgemeester en wethouders van Hof van Twente;
- College van burgemeester en wethouders van Hengelo;
- College van burgemeester en wethouders van Hellendoorn;
- College van burgemeester en wethouders van Hardenberg;
- College van burgemeester en wethouders van Haaksbergen;
- College van burgemeester en wethouders van Enschede;
- College van burgemeester en wethouders van Dinkelland;
- College van burgemeester en wethouders van Borne;
- College van burgemeester en wethouders van Almelo.

Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Hoe u dat moet doen kunt u hieronder lezen.

Hoe kunt u een bezwaar indienen?

Binnen zes weken, ingaand op de dag na de datum van verzending van dit besluit, kan een belanghebbende een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, team juridische Zaken, postbus 10078, 8000 GB Zwolle (telefoon 038 ^ 499 93 05).

U kunt het bezwaarschrift ook per elektronisch formulier verzenden. Dit formulier kunt u vinden op www.Overijssel.nl/loket/bezwaarklacht. Indienen per fax is ook mogelijk. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 425 48 02.

Verplichte onderdelen van een bezwaarschrift

Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en bevat in ieder geval:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. machtiging als u namens een belanghebbende bezwaar indient;
- c. de dagtekening;
- d. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- e. de gronden van het bezwaar.

Voor de behandeling van een bezwaarschrift bij de Provincie Overijssel is geen griffierecht verschuldigd. Voor inlichtingen over de bezwaarprocedure kunt u contact opnemen met de provinciaal medewerker die bij het besluit is vermeld.

Voorlopige voorziening vragen als snelle reactie nodig is

Indien spoed dat vereist is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht Rechtbank Overijssel (telefoon 088 361 55 55). In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat u een bezwaarschrift heeft ingediend.

Overwegingen bij het besluit**Bijlage 1**

Het besluit bestaat uit de vergunning en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	Weergave van de feiten	7
A1	Ontheffingaanvraag	7
A1.1	Beschrijving van de activiteiten.....	7
A1.2	Doel project.....	7
A1.3	Periode	7
A1.4	Gegevens over (dreigende) schade	7
A1.5	Wettelijk belang van de handeling	8
A1.6	Verzoek tot ontheffing en motivatie	8
A1.7	Onderliggende documenten	11
A1.8	Aanvullende gegevens	11
A2	Bevoegdheid	11
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd.....	11
A3	Procedure	11
A3.1	Overeenstemming andere provincie	11
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente.....	11
A3.3	Relevante overige besluiten	11
A4	Toetsingskader soorten	12
A4.1	Wettelijke regels.....	12
B	Toetsing	12
B1	Inhoudelijke beoordeling	12
B1.1.	Uitgangspunten aanvraag	12
B1.2	Toetsing voorkomen van ontstaan (dreigende) schade.....	12
B1.3	Toetsing treffen van preventieve maatregelen	13
B1.4	Toetsing gunstige staat van instandhouding	13
B1.5	Toetsing gebruikte middelen en methoden.....	14
B1.6	Toetsing aan wettelijk belang	14
B1.7	Eindconclusie toetsing	15
B1.8	Zorgplicht blijft gelden.....	15
C	SLOTCONCLUSIE	15
	BIJLAGE 2: Beverprotocol Waterschap Vechtstromen	16

A Weergave van de feiten

A1 Ontheffingaanvraag

Door het Waterschap Vechtstromen is er een ontheffing aangevraagd voor zowel opzettelijk storen of verstoren van de bever en zijn leefomgeving. Als het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever.

A1.1 Beschrijving van de activiteiten

Het Waterschap Vechtstromen vraagt een ontheffing aan voor vijf jaar voor het uitvoeren van ontheffingsplichtige activiteiten. De activiteiten vinden plaats in het werkgebied van het Waterschap Vechtstromen in de provincie Overijssel. De activiteiten houden verband met:

- aanwezigheid van een hol of burcht van de bever in een waterkering;
- aanwezigheid van een hol van de bever of afgeknaagde boom in/op de oever van een watergang;
- aanwezigheid van een beverdam of afgeknaagde boom in een watergang.

Bij de constatering van een van bovenstaande activiteiten wil het Waterschap met behulp van een ontheffing op basis van een beverprotocol meteen kunnen starten met het herstellen van de waterkeringen, kaden en onderhoudspaden. Op deze wijze hoeft niet voor iedere constatering van een beveractiviteit zoals hierboven genoemd, een nieuwe ontheffingaanvraag gedaan te worden. Met een ontheffing voor specifiek in het beverprotocol beschreven gevallen, kan meteen ingegrepen worden, omdat de proceduretijd van een nieuwe ontheffing aanvraag niet afgewacht hoeft te worden.

In het beverprotocol staat o.a. in welke gevallen er een ecooloog of beverdeskundige geraadpleegd moet worden. Ook staan in stroomschema's vermeld welke maatregelen in welke gevallen gevolgd moeten worden. Zie hiervoor bijlage 2.

A1.2 Doel project

Als Waterschap is Vechtstromen verantwoordelijk voor de waterveiligheid. In het beverprotocol wordt er gesproken over drie scenario's waarin opgetreden moet worden omdat de waterveiligheid in gevaar kan komen. Het doel van de handelingen is om de openbare veiligheid te garanderen. De openbare veiligheid komt in het geding doordat er een dijkdoorbraak kan ontstaan en veel woningen en wegen worden getroffen. Het doel van het Waterschap Vechtstromen is om dit te voorkomen door gebruik te maken van het beverprotocol.

A1.3 Periode

De ontheffing wordt verleend voor de periode van vier jaar, dat is met ingang van dit besluit tot 1 januari 2024.

A1.4 Gegevens over (dreigende) schade

De dreigende schade kan opgedeeld worden in drie categorieën:

1. Hol of Burcht in waterkering:
Een hol of burcht in een waterkering ondermijnt de sterkte van de waterkering en vergroot het risico op dijkdoorbraak. Waterkeringen zijn nooit zodanig gedimensioneerd dat er ruimte is voor een beverhol of burcht zonder dat dit tot veiligheidsproblemen kan leiden. Bij dijkdoorbraak zal altijd ernstige schade aan achterliggende eigendommen optreden (gewas, veehouderijen en bosgronden). Bij dijkdoorbraak bestaat tevens het risico op afkalving van ongebouwd eigendom en schade aan gebouwde eigendommen. Daarnaast is bij dijkdoorbraak van een waterkering de openbare veiligheid in gevaar, wanneer veel woningen en wegen worden getroffen.

Er is kans op schade door een doorbraak of piping⁷ (zanduitspoeling door stromend grondwater) tijdens of minder dan één maand voor een hoogwaterperiode. Dit is vast te stellen door de beheer van de waterkering bij het betreffende waterschap.

2. Hol of afgeknaagde boom in/op onderhoudspad/route of oever van watergang:
Doordat oeverholen vaak inzakken ontstaat er schade aan het onderhoudspad van het waterschap of op aanliggende percelen, met als mogelijke schadelijke gevolgen:
 - Landbouw- of onderhoudswerktuigen kunnen gedeeltelijk wegzakken in het talud, door een ingezakt oeverhol, met gevaar voor persoonlijk letsel van de machinist;
 - Onbruikbaarheid van het onderhoudspad of onderhoudsroute (door ingezakt oeverhol) is een aanliggend kunstwerk niet bereikbaar, met gevaar voor verstoring van de waterhuishouding.
 - Door opstuwung kan het achterliggende gebied overstromen. Hierdoor kan ernstige schade aan achterliggende eigendommen optreden (gewas, veehouderijen en bosgronden). Bij overstromingen bestaat tevens risico op afkalving van ongebouwd eigendom en schade aan gebouwde eigendommen. Daarnaast is de openbare veiligheid in gevaar, wanneer woningen en wegen worden getroffen.

3. Beverdam of afgeknaagde boom in watergang
Het bouwen van dammen in de watergangen of een omgeknaagde boom kan leiden tot opstuwung van water met schade aan aanliggende percelen als gevolg. Door opstuwung kan het achterliggende gebied overstromen. Hierdoor kan ernstige schade aan achterliggende eigendommen optreden (gewas, veehouderijen en bosgronden). Bij overstromung bestaat tevens risico op afkalving van ongebouwd eigendom en schade aan gebouwde eigendommen. Daarnaast is de openbare veiligheid in gevaar wanneer woningen en wegen worden getroffen.

De volgende schade kan optreden volgens de gebiedsbeheerder:

- Ernstige schade aan bebouwing of aan infrastructurele werken of eigendommen;
- Onomkeerbare schade aan natuur;
- Droogteschade aan gewassen door opstuwung waardoor wateraanvoer gehinderd wordt;
- Verminderde werking van (riool-)overstorten waardoor de volksgezondheid in gevaar komt;
- Verminderde drooglegging van aanliggende landbouwgronden die leidt tot ernstige gewasschade.

A1.5 Wettelijk belang van de handeling

De voorgenomen handelingen zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van:

- de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
- de voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.

A1.6 Verzoek tot ontheffing en motivatie

U vraagt ontheffing aan voor zowel het opzettelijk storen of verstoren van de bever en zijn leefomgeving. Als het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever.

U wilt daarbij gebruik maken van de volgende methodes bij een hol of burcht in waterkering

Bevers worden verjaagd door het hol met een graafmachine te ontmantelen waarbij de eventueel aanwezige bevers de gelegenheid krijgen om te vluchten. Voor het ontmantelen van een beverhol wordt in verband met de complete structuur van beverholen een externe beverdeskundige geraadpleegd. Bij de ontmanteling zelf is een ecooloog aanwezig. Daarna wordt het hol dichtgemaakt en wordt gecontroleerd op nieuwe graafschade. Bij het verjagen van een bever moet voorzichtig gewerkt worden. Het kan voorkomen dat een bever zich gaat verdedigen. Het wordt aanbevolen om na uitvoering van deze werkzaamheden maatregelen te nemen om verdere graafschade te voorkómen zoals het verwerken van gaas in de waterkering. Het kan uiteindelijk nodig zijn om op te schalen, wanneer bever(s)terugkerend onacceptabele schade veroorzaken.

⁷ Piping: zanduitspoeling in een dijk door stromend water

Het eventueel in laatste instantie wegvangen of doden van een bever valt niet onder de werking van dit beverprotocol. Hiervoor dient door het Waterschap Vechtstromen een aparte ontheffing te worden gevraagd aan de Provincie Overijssel.

Ontmoedigen van de bever om het hol te gebruiken en het hol dicht te maken

- De ingangen van het hol worden voor 75% dichtgezet met grond of voor 75% versperd met boomstammetjes. De grond wordt niet aangestampt of verdicht, er moet altijd lucht in het hol kunnen komen.
- Wanneer een hol voor 75% is dichtgezet wordt er dagelijks op graaf- of vraatactiviteiten gecontroleerd. Is de ingang naar het hol weer open gemaakt dan wordt het dichtzetten herhaald. Worden er geen graaf- of vraatactiviteiten meer gesignaleerd dan wordt de inspectie nog minimaal 5 dagen voortgezet.
- Pas als de dichtgezette ingang 5 dagen achtereen niet meer is open gemaakt kan er vanuit worden gegaan dat er geen bever meer in het hol aanwezig is. Het gehele hol en gangenstelsel worden dan zorgvuldig blootgelegd. Indien blijkt dat er nog een bever aanwezig is dan krijgt deze de mogelijkheid om naar het water te vluchten, waarna de waterkering wordt hersteld.
- Technische ontwikkelingen en innovatieve methoden kunnen ingezet worden om zo goed mogelijk in beeld te krijgen of nog bevers aanwezig zijn. Met deze methoden kan dan ervaring worden opgedaan (camera's , sonar, grondradar, etc).

U wilt bij een hol of afgeknaagde boon in/op onderhoudspad/route of oever van watergang gebruik maken de volgende methodes.

Acuut risico

In volgorde van voorkeur kunnen ten aanzien van een hol of burcht de volgende maatregelen worden genomen:

- a. het hol ontwijken door er omheen te rijden, bij voorkeur over waterschap eigendom; indien dit niet mogelijk is, over het aanliggende perceel;
- b. als dit niet mogelijk is: tijdelijk rijplaten aanbrengen over het hol;
- c. als dit niet mogelijk is: kan volgens de methode beschreven bij waterkering (zie par.2A. van het Beverprotocol van het Waterschap Vechtstromen, hierna beverprotocol) het onderhoudspad hersteld worden.

Ten aanzien van een afgeknaagde boom (binnen 50 meter van een hol of burcht) worden de volgende maatregelen genomen

Indien de afgeknaagde boom binnen 50 meter van een hol of beverburcht ligt (aanwezigheid hol laten constateren door een ecooloog), wordt volgens dit protocol gehandeld Buiten 50 meter van een burcht kan (een deel van) de boom wanneer nodig verwijderd worden. Oe zone van 50 meter sluit aan op de bepalingen van de gedragscode Wet Natuurbescherming voor waterschappen. Bij het verwijderen van een afgeknaagde boom wordt (wanneer dit geen problemen oplevert en met de terreineigenaar is overlegd) de boom, inclusief de takken op het terrein, perceel of pad gelegd van de eigenaar van de boom in de directe omgeving van de locatie waar de boom is aangetroffen. Op deze manier kan de bever gebruik blijven maken van zijn voedsel (bast) en is de opstuwning verholpen. Wanneer de boom wordt afgevoerd dan is de kans groot dat de bever andere bomen zal omknagen. Wanneer geen ruimte aanwezig is om de boom te laten liggen, worden een aantal takken van de boom op rillen achtergelaten.

Niet acuut risico

Bij een niet acuut-risico wordt de methode gevolgd zoals bij het ontmoedigen van de bever om zijn hol te gebruiken.

U wilt bij een beverdam of afgeknaagde boom in watergang gebruik maken van de volgende methodes

Optreden bij niet acceptabele opstuwing

Door een beverdeskundige moet worden geconstateerd of de beverdam essentieel is voor de functionaliteit van de beverburcht. Wanneer deze dam niet van essentieel belang is kan deze met aanwijzingen van een ecooloog verwijderd worden. Wanneer de beverdam wel essentieel is, geldt dat volgens dit protocol gehandeld wordt.

Beverdam of omgeknaagde boom (eventueel deels) verwijderen, tot een acceptabel peil. Bij een beverdam onderzoeken en testen met welk (enigszins verhoogd, maar acceptabel) peil de bever de beverdam niet verder verhoogt- en het peil accepteert. Eventueel met schrikdraad op de dam of op diepte brengen van de watergang bij de burcht door (voorzichtig) te graven. Wanneer dit onvoldoende werkt:

Aanleggen drainagebuis door beverdam

Uitgangspunt bij het toepassen van een drainagebuis is dat het bovenstroomse water over de dam wordt afgelaten tot voldaan wordt aan het kritisch peil, zodat de dam kan worden gehandhaafd). Door gebruik te maken van een geperforeerde Pvc-buis is het moeilijk(er) voor de bever het lek te vinden en te dichten. Op basis van ervaring elders blijkt dat:

- de buis op het diepste punt van de beek moet worden gelegd;
- de uitstroom van de buis onder water moet liggen;
- de instroom van de buis beschermd moet worden tegen verstopping;
- de capaciteit van de buis voldoende groot moet zijn.

Wanneer blijkt dat de bever de dam steeds weer opnieuw opbouwt, of wanneer een drainagebuis om technische redenen niet kan worden aangelegd (watergang te klein of te ondiep) wordt door een beverdeskundige een ecologisch werkprotocol opgesteld en wordt lokaal in kaart gebracht welke alternatieven voor de bever ingericht kunnen worden, waarbij opstuwing door een beverdam kan worden beperkt.

Verwijderen van een afgeknaagde boom

Indien de afgeknaagde boom binnen 50 meter van een hol of beverburcht ligt (laten constateren door een ecooloog), wordt volgens dit protocol gehandeld. Buiten 50 meter van een burcht kan(een deel van)de boom wanneer nodig verwijderd worden. Bij het verwijderen van een afgeknaagde boom wordt(wanneer dit geen problemen oplevert en met de terreineigenaar is overlegd) de boom, inclusief de takken op het terrein, perceel of pad gelegd van de eigenaar van de boom in de directe omgeving van de locatie waar de boom is aangetroffen. Op deze manier kan de bever gebruik blijven maken van zijn voedsel (bast) en is de opstuwing verholpen. Wanneer de boom wordt afgevoerd dan is de kans groot dat de bever andere bomen zal omknagen.

Wanneer geen ruimte aanwezig is om de boom te laten liggen, worden een aantal takken van de boom op rillen achtergelaten.

Optreden bij acceptabele opstuwing

Wanneer wordt geconstateerd dat acceptabele opstuwing optreedt, worden omgeving/gebruikers hierover geïnformeerd.

Analyse voor mate van opstuwing

Voor de verschillende afvoerregimes wordt een hydrologische analyse (hydroloog) opgesteld. Op basis van deze analyse bepaalt de gebiedsbeheerder(of andere vergelijkbare rol) bij het betreffende waterschap tezamen met de beverdeskundige of verwacht wordt dat ernstige of onomkeerbare schade wordt verwacht en zo ja, welke maatregelen genomen moeten worden.

A1.7 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier ontheffing artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming, d.d. 11 november 2019;
- Beverprotocol Waterschap Vechtstromen, d.d. 4 december 2018⁸.

A1.8 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 11 november 2019 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens opgevraagd.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden (hoofdzakelijk) plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming. Daarom zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie. Dat is met dit besluit niet het geval.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de volgende gemeenten gestuurd met het verzoek om advies:

- College van burgemeester en wethouders van Zwartewaterland;
- College van burgemeester en wethouders van Raalte;
- College van burgemeester en wethouders van Hellendoorn;
- College van burgemeester en wethouders van Deventer;
- College van burgemeester en wethouders van Rijssen-Holten;
- College van burgemeester en wethouders van Staphorst;
- College van burgemeester en wethouders van Hardenberg;
- College van burgemeester en wethouders van Zwolle;
- College van burgemeester en wethouders van Dalfsen;
- College van burgemeester en wethouders van Ommen;
- College van burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe;
- College van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland.

Deze gemeenten hebben wij vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3.3 Relevante overige besluiten

Voor de bever is door BIJ12 een 'Kennisdocument Bever' opgesteld. Dit kennisdocument dateert van juli 2017. Voor deze ontheffing is er ook getoetst aan het kennisdocument van BIJ12.

⁸ Ons kenmerknummer: 2019/0346827

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb. Ook het Besluit natuurbescherming en (soms) de Regeling natuurbescherming zijn voor de toetsing relevant.

B Toetsing

B1 Inhoudelijke beoordeling

B1.1. Uitgangspunten aanvraag

U vraagt een ontheffing aan voor het zowel opzettelijk storen of verstoren van de bever en zijn leefomgeving. Als het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bever. De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vier jaar. Dat is de periode tot 1 januari 2024. Er wordt gebruik gemaakt van een beverprotocol met stroomschema's waarin meerdere handelingen staan om de activiteiten uit te voeren.

De ontheffing is aangevraagd op basis van de belangen uit artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming. Het betreffen de volgende belangen:

1. Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
2. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

B1.2 Toetsing voorkomen van ontstaan (dreigende) schade

De ontheffing wordt aangevraagd om overlast ontstaan door de activiteiten van bevers te voorkomen. Dit om te voorkomen dat er overlast van kan ontstaan voor de omgeving.

De schade die kan ontstaan is onderverdeeld per activiteit:

1. Hol of burcht in waterkering: door de aanwezigheid van een hol of burcht in een waterkering wordt de sterkte van de waterkering ondermijnt en is er een vergroot risico op een dijkdoorbraak. Bij een dijkdoorbraak zal altijd ernstige schade aan achterliggende eigendommen optreden.
2. Hol of afgeknaagde bomen in/op onderhoudspad/route of oever van watergang: doordat een oeverhol vaak inzakt ontstaat er schade aan het onderhoudspad van het waterschap of aanliggende percelen. Hierdoor kan er verschillende schade ontstaan zoals:
 - Landbouw- of onderhoudswerktuigen kunnen gedeeltelijk wegzakken in het talud;
 - Onbruikbaarheid van het onderhoudspad of route waardoor bereikbaarheid en veiligheid in het geding is, waardoor benodigd onderhoud niet kan plaats vinden. Hier is opstuwing een mogelijk gevolg van;
 - Door opstuwing kan het achterliggende gebied overstromen en kan er ernstige schade optreden aan achterliggende eigendommen.
3. Beverdam of afgeknaagde boom in watergang: door het bouwen van dammen in de watergangen of een afgeknaagde boom kan er opstuwing ontstaan. Hierdoor ontstaat er schade aan aanliggende percelen. Het gebied kan overstromen waardoor woningen en wegen getroffen kunnen worden.

De wettelijke belangen komen in het geding wanneer er niet optreden wordt volgens het beverprotocol. De volgende wettelijke belangen zijn in het geding:

- De volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- De voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.

De openbare veiligheid is in het geding door het ontstaan van een dijkdoorbraak doordat er een hol, burcht, dam of afgeknagde boom in de watergang zit. Achterliggende percelen hebben ernstige waterschade en woningen en wegen kunnen mogelijk niet meer toegankelijk zijn. Door de wateroverlast kan er ook ernstige schade ontstaan aan gewassen in achterliggende percelen.

Wij vinden het aannemelijk dat door de activiteiten van de bever zowel de openbare veiligheid in het geding komt als het ontstaan van schade aan gewassen en andere eigendommen. Door de activiteiten van de bever kan er opstuwning ontstaan, maar zijn ook de watergangen moeilijk bereikbaar om werkzaamheden uit te voeren. Wanneer de bever deze activiteiten niet uitvoert ontstaat er ook geen schade. Er is daarom een causaal verband tussen de activiteiten van de bever en de schade die daardoor kan ontstaan.

B1.3 Toetsing treffen van preventieve maatregelen

Het Waterschap Vechtstromen heeft een beverprotocol opgesteld om zo schade die ontstaat door activiteiten van bevers te kunnen aanpakken.

Het Waterschap Vechtstromen heeft in het beverprotocol beschreven hoe zij willen optreden bij het ontstaan van schade. Deze activiteiten zijn allemaal toegespitst op het al aanwezig zijn van het probleem. Het is voor het waterschap lastig in te schatten waar de bever problemen gaat veroorzaken. Wanneer dit wel het geval zou zijn kunnen de waterkerende dijken helemaal afgeschermd worden met bever kerend gaas.

Per geval (beveractiviteit) wordt bekeken of er sprake is van een acuut risico of een niet acuut risico. Vanuit dit punt wordt bekeken welke maatregelen worden getroffen en in welke mate de bever wordt gestoord in zijn leef- en rustgebied. Tijdens de werkzaamheden worden er geen bevers gevangen of gedood.

Er zijn geen andere bevredigende oplossingen dan het treffen van maatregelen indien er ongewenste beveractiviteiten ontstaan. Het preventief verjagen van bevers zal het risico op schade niet verminderen doch uitsluitend verplaatsen naar een andere locatie.

B1.4 Toetsing gunstige staat van instandhouding

Tijdens het uitvoeren van de activiteiten om de omgeving te beschermen worden er geen dieren gedood. Het is niet aannemelijk dat het uitvoeren van de maatregelen het leefgebied van de bever wordt aangetast. Er wordt zorgvuldig gewerkt volgens het beverprotocol waarbij de bever niet wordt aangetast in zijn leefomgeving. In het beverprotocol staat ook genoemd dat er gekeken moet worden naar het omliggende leefgebied en of dit voldoende is om de bever niet nadelig te belasten. Er worden geen bevers gevangen of gedood.

De populatie bevers is in Nederland groeiende. De staat van instandhouding van de bever in Nederland wordt als duurzaam aangeduid, door de uitwisseling met populaties in buurlanden en de groei van de populatie. Dit is naar voren gekomen in het rapport "Status van de Bever in Nederland"⁹. Dit onderzoek is door Alterra uitgevoerd in opdracht van het voormalig ministerie van Economische Zaken. De IUCN/SCC Re-introduction Specialist Group heeft dit rapport beoordeeld.

⁹ Jansman H., e.a., Status bever in Nederland, Kaders om te komen tot bevermanagement, Alterra, 8 december 2016 (blz. 19)

B1.5 Toetsing gebruikte middelen en methoden

Wij vinden het aannemelijk dat het volgen van het beverprotocol ertoe leidt dat de overlast kan worden tegengegaan. Er worden geen dieren gedood of gevangen en er wordt per activiteit gemonitord of er bevers aanwezig zijn. Per activiteit wordt er ook voorgeschreven welke wijze van handelen toegepast moet worden en zo nodig wordt er een beverdeskundige en/of ecooloog ingeschakeld.

Het Waterschap Vechtstromen geeft in haar beverprotocol aan dat er geen bever meer in het hol aanwezig is indien een dichtgezette ingang vijf dagen achtereenvolgend niet open is gemaakt. Dit gebeurt volgens de volgende methode:

1. Het hol, inclusief gangenstelsel wordt in overleg met een beverdeskundige in kaart gebracht door onder andere grondboringen. Alle ingangen vanaf het water worden (desnoods vanuit het water) opgespoord;
2. De ingangen van het hol worden voor 75% dichtgezet met grond of voor 75% versperd met boomstammetjes. De grond wordt niet aangestampt of verdicht, er moet altijd lucht in het hol kunnen komen;
3. Wanneer een hol voor 75% dichtgezet wordt dient er dagelijks op graaf- en of vraatactiviteiten te worden gecontroleerd. Is de ingang naar het hol weer open gemaakt dan wordt het dichtzetten herhaald. Worden er geen graaf- of vraatactiviteiten meer gesignaleerd dan wordt de inspectie nog minimaal vijf dagen voorgezet;
4. Pas als de dichtgezette ingang vijf dagen achtereen niet meer is open gemaakt kan er worden uitgegaan dat er geen bever meer in het hol aanwezig is. Het gehele hol en gangenstelsel worden dan zorgvuldig blootgelegd. Indien blijkt dat er nog een bever aanwezig is dan krijgt deze de mogelijkheid om naar het water te vluchten, waarna de waterkering wordt hersteld;
5. Technische ontwikkelingen en innovatieve methoden kunnen ingezet worden om zo goed mogelijk in beeld te krijgen of er nog bevers aanwezig zijn. Met deze methoden kan dan ervaring worden opgedaan (camera's, sonar, grondradar, etc.);
6. Het is aan te bevelen om gaas te verwerken in de oever;
7. Mocht de bever steeds terugkomen, dan is het noodzakelijk dat een beverdeskundige een plan maakt om de bever te ontmoedigen om terug te komen naar de kering.

In het kennisdocument van BIJ12 wordt aangegeven dat voor het dichtzetten van een hol of burcht er twee weken geen activiteit mag zijn waargenomen. Dit wijkt af van het beverprotocol waar wordt uitgegaan van vijf dagen.

Wij vinden het aannemelijk dat de termijn van vijf dagen redelijk is ten opzichte van de activiteiten die er plaatsvinden. Tijdens het dichtzetten van een hol of burcht wordt namelijk door een beverdeskundige en/of ecooloog een analyse van de situatie en een ecologisch verantwoorde beslissing gemaakt of dit de juiste manier is. Het dichtzetten van een beverhol of burcht na vijf dagen wordt alleen toegepast bij optreden van een acuut risico.

B1.6 Toetsing aan wettelijk belang

De ontheffing wordt aangevraagd vanwege twee in het geding zijnde belangen:

1. Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
2. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Wij vinden dat het Waterschap Vechtstromen voldoende heeft aangetoond dat bovenstaande wettelijke belangen in het geding zijn. De openbare veiligheid is in het geding door het ontstaan van een dijkdoorbraak doordat er een hol, burcht, dam of afgeknaagde boom in de watergang zit. Achterliggende percelen hebben ernstige waterschade en woningen en wegen kunnen mogelijk niet meer toegankelijk zijn. Door de wateroverlast kan er ook ernstige schade ontstaan aan gewassen in achterliggende percelen.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de bever kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

B1.8 Zorgplicht blijft gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C SLOTCONCLUSIE

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing voor aangevraagde handelingen te verlenen. Aan de ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 2: Beverprotocol Waterschap Vechtstromen